

KONCERNDIRJEKTIV FÖR KORSHOLMS KOMMUN

Godkänt i fullmäktige 26.10.2017
Träder i kraft 3.11.2017

Koncerndirektivets mål och syfte

Målet med koncerndirektivet för Korsholms kommun är att säkerställa ett gemensamt synsätt för kommunkoncernen Korsholm och att kommunkoncernens gemensamma mål och fördel kan uppnås.

Syftet med koncerndirektivet är en enhetlig styrning av koncernsamfunden, en ökad transparens i verksamheten, en tillräcklig och kvalitativ information från koncernsamfunden till kommunen samt en effektiv informationsförmedling mellan kommunen och koncernsamfunden.

Koncernsamfundens strategiska mål för verksamheten ska på ett resultatnriktat sätt förverkliga ägarens målsättningar med ägandet och grunda sig på kommunstrategin.

Genom ett gemensamt direktiv för Korsholms kommunkoncern säkerställs att fullmäktiges beslut om kommunstrategin och kommunens ägarpolitik samt målsättningarna för dottersamfunden kan genomföras. I koncerndirektivet fastställs hur ledningen av dottersamfunden ordnas och på vilket sätt uppföljningen, rapporteringen och övervakningen sker.

Tillämpningsområde

Koncerndirektivet gäller Korsholms kommun och kommunens dottersamfund. Direktivet ska i tillämpliga delar även beaktas i fråga om samkommuner, intressesamfund och kommunens övriga ägande i aktiebolag.

Koncerndirektivet ska behandlas vid dottersamfundens bolagsstämmor och i samfundens styrelser. Samfundet ska förbinda sig att följa koncerndirektivet och beakta det i sitt beslutsfattande och i sin verksamhet.

Med dottersamfund avses aktiebolag, stiftelse eller annan sammanslutning där kommunen har bestämmande inflytande enligt 1 kap 5 § i bokföringslagen. Med bestämmande inflytande avses att kommunen innehar mer än hälften av rösterna för aktierna eller har rätt att utse mer än hälften av medlemmarna i bolagsstyrelsen.

Med intressesamfund avses aktiebolag, stiftelse eller annan sammanslutning där kommunen har bestämmande inflytande enligt 1 kap 8 § i bokföringslagen. Med detta avses att kommunen innehar minst en femtedel och högst hälften av rösterna för aktierna.

Kommunen har våren 2017 bestämmande inflytande i följande dottersamfund:

- Fastighets Ab Havets Hus
- Fastighets Ab Korsholms bostäder
- Smedsby värmeservice Ab

Korsholms kommunkoncern omfattar våren 2017 följande samkommuner

- Eskoon kuntayhtymä
- Kårkulla samkommun
- Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur
- Vasaregionens arenor
- Vasa sjukvårdsdistrikt samkommun
- Österbottens förbund

Kommunen har våren 2017 bestämmande inflytande i följande intressesamfund

- Avfallsservice Stormossen Ab
- Kova Login Ab
- Kvevlax värmeservice Ab
- Poronkankaan Vesi Oy

Koncernstyrning och koncernledning

Kommunfullmäktige beslutar om principerna för ägarstyrningen, godkänner koncerndirektivet, fastställer målen för kommunkoncernen och godkänner koncernbokslutet. Fullmäktige väljer kommunens företrädare till samkommunernas förvaltningsorgan.

Koncernledningen består av kommunstyrelsen, koncernsektionen, kommundirektören, förvaltningsdirektören och ekonomidirektören.

Koncernledningen leder kommunkoncernen, svarar för att ägarstyrningen genomförs samt organiserar koncernövervakningen. I förvaltningsstadgan ingår bestämmelser om koncernledningens uppgifter och befogenhetsfördelning.

Kommunstyrelsen svarar för utvecklingen av ägarpolitiken och för att ägarstyrningen genomförs samt organiserar koncernledningen och koncernövervakningen. Kommunstyrelsen ger fullmäktige halvårsvis en rapport om hur bolagens mål har nåtts och utvärderar årligen hur ägarstyrningen har lyckats. Kommunstyrelsen följer även med samkommunernas verksamhet och annan interkommunal verksamhet. Kommunstyrelsen utser kommunens företrädare till samkommunsstämmor.

Kommunstyrelsens koncernsektion ska följa med verksamheten i koncernbolagen, meddela kommunens åsikt i ärenden som ska behandlas i koncernbolagen, besluta om kommunens representation vid bolagsstämmor och årsmöten samt ge ombuden de anvisningar som ägarstyrningen förutsätter.

Kommundirektören ansvarar för kommunkoncernens operativa ledning, styrning och övervakning. *Förvaltningsdirektören* är föredragande i kommunstyrelsens koncernsektion. *Ekonomidirektören* är ersättare för förvaltningsdirektören som föredragande i koncernsektionen. *Sektordirektörerna* följer inom sin sektor upp hur kommunens ägarpolitik förverkligas och rapporterar vid behov till kommundirektören.

Principer för val av representanter till samfundens styrelser

Koncernsektionen beslutar om kommunens representation vid bolagsstämmor och årsmöten samt ger ombuden de anvisningar som ägarstyrningen förutsätter. Koncernsektionen utser kommunens kandidater till styrelserna för kommunens dottersamfund och föreslår kommunens kandidater till

styrelserna för övriga samfund som kommunen är delaktig i. Med samfund avses aktiebolag, andelslag, förening eller stiftelse.

I sammansättningen av styrelserna för kommunens dottersamfund ska en med tanke på samfundets verksamhetsområde tillräcklig sakkunskap om ekonomin och verksamheten beaktas.

Vid valet av styrelse ska målsättningen vara att medlemmarnas kompetens och erfarenhet kompletterar varandra på ett ändamålsenligt sätt som främjar kommunens fördel. Därtill ska beaktas de kompetenskrav som avtalats i aktieägaravtal.

Om en person, som är anställd av Korsholms kommun, utses till styrelsemedlem eller verkställande direktör i ett dottersamfund, ett intressesamfund eller ett annat samfund som kommunen är delaktig i, ska denne säkerställa att rollerna i samfundet och som anställd inte blandas ihop vid ägarstyrningen.

Om kommundirektören företräder kommunen i ett samfunds förvaltningsorgan, företräder kommunstyrelsens ordförande kommunen vid bolagsstämman. Vid förfall för kommunstyrelsens ordförande företräder kommunstyrelsens första vice ordförande kommunen vid bolagsstämman.

Styrelsemedlemmarna ska främja de mål som fullmäktige satt upp.

I bolag med kommunal majoritet ska i förvaltningsorgan som består av förtroendevalda finnas en jämn representation av kvinnor och män, om inte särskilda skäl talar för annat. Då kandidater utses till sådana poster ska man i mån av möjlighet föreslå en man och en kvinna för varje post.

Reglerna om samfundsjäv ska beaktas vid valet av kommunens företrädare i samfundens förvaltningsorgan. En tjänsteinnehavare eller en förtroendevald, som samtidigt är styrelsemedlem eller verkställande direktör för ett samfund, som kommunen är delaktig i, är jävig att som tjänsteinnehavare eller förtroendevald delta i beredningen av eller beslutsfattandet i ärenden där samfundet är part eller där avgörandet kan medföra synnerlig nytta eller skada för samfundet.

Skyldighet att inhämta ägarens åsikt före beslutsfattandet

Dottersamfund ska vid beredningen av betydande ärenden inhämta ägarens åsikt före beslut fattas i ärendet. Koncernsektionen ger kommunens samtycke till följande ärenden som behandlas i dottersamfund:

1. ändring av bolagsordningen
2. aktieemission eller annan ändring av kapitalstrukturen
3. ändring av verksamhetsområde och/eller ändring av verksamheten med ekonomiska och/eller principiellt omfattande ändringar
4. försäljning av fastighet eller affärsrörelse eller annan väsentlig omorganisering av affärsverksamheten
5. utvidgning av affärsrörelse i de fall utvidgningen överstiger 250 000 euro
6. investeringar i de fall investeringarna överstiger 250 000 euro
7. upptagning eller utgivning av lån som är betydande med tanke på den ekonomiska bärkraften
8. inteckning av egendom eller givande av pant, garanti, säkerhet eller annan motsvarande förbindelse som säkerhet för skuld eller förbindelse
9. ansökan om likvidation eller konkurs
10. inledande av rättsprocess med betydande verkan

11. val av verkställande direktör samt direktörens lön och andra ekonomiska förmåner
12. ibrukttagande av resultatavodessystem och ändringar av detta
13. annan åtgärd som inverkar avsevärt på bolaget verksamhetsförutsättningar och serviceförmåga, resultat, kapitalavkastning eller risk.

Planering och styrning av kommunkoncernens ekonomi och investeringar samt finansiering

Koncernledningen för årligen mål- och budgetdiskussioner med ledningen för dottersamfunden och vid behov även andra viktiga samfund. Fullmäktige fastställer i budgeten mål för verksamheten och ekonomin för dottersamfunden.

Dottersamfundens finansiering ska genomföras i samarbete med koncernledningen. Ärenden som gäller planerade investeringar, finansiering, upptagning av lån samt ordnande av säkerheter bereds i den koncernledningsgrupp som kommundirektören utsett. Vid planeringen av investeringar och affärsmodeller ska dottersamfundens ledning och styrelse se till att nödvändiga förhandskalkyler och alternativa modeller har uppgjorts så att ägaren har tillräckliga uppgifter för att kunna ge sin åsikt före beslutsfattandet.

Kommunen kan som ägare bevilja dottersamfund långfristiga och/eller kassalån enligt av fullmäktige godkända principer. Kommunal borgen kan beviljas enligt i lag angivna förutsättningar.

Räkenskapsperioden för alla dottersamfund är ett kalenderår.

Koncernövervakning, rapportering och riskhantering

Koncernövervakning och koncernrapportering

Dottersamfunden ska halvårsvis skriftligen rapportera till koncernsektionen om sin verksamhet. Dottersamfunden ska följa koncernledningens anvisningar och tidtabeller, då budget och bokslut uppgörs samt vid rapporteringen.

Koncernsektionen kan kalla en representant för samfund till sektionens möte för att rapportera om samfundets verksamhet och ekonomi.

Dottersamfunden ska delge kommundirektören föredragningslistor och protokoll från sina förvaltningsorgan. Dottersamfundens bokslut och verksamhetsberättelse tillställs fullmäktigeledamöterna.

Riskhantering

Styrelsen och verkställande direktören för ett dottersamfund ansvarar för den interna kontrollen och riskhanteringen. Dottersamfundens riskhantering ska motsvara åtminstone den nivå som kommunen tillämpar.

Styrelsen för ett dottersamfund ska fastställa verksamhetsprinciper för intern kontroll och riskhantering samt följa upp hur övervakningen fungerar. Styrelsen ska kartlägga riskerna för sin verksamhet och sina mål. Styrelsen ska regelbundet utvärdera resultaten av samfundets interna kontroll och riskhantering.

Koncernledningen och revisorerna utvärderar de processer med vilka dottersamfunden säkerställer sin interna kontroll och riskhantering. Dottersamfunden rapporterar årligen i samband med verksamhetsberättelsen till koncernledningen om hur den interna kontrollen fungerar och om viktiga risker samt riskhanterings funktion och tillräcklighet verksamhetsberättelsen. Ett dottersamfund ska omgående rapportera till koncernledningen om en betydande risk i anslutning till bolagets verksamhet som med sannolikhet kommer att realiseras.

Koncernbokslut

Syftet med kommunens koncernbokslut är att redogöra för de tillgångar, skulder och ansvar för vilka kommunen på basen av sitt ägande eller avtal har bestämmande inflytande, förpliktelser och ansvar.

Koncernbokslut uppgörs enligt bokföringsnämndens kommunsektions allmänna anvisning om upprättande av koncernbokslut för kommuner och samkommuner.

Information och trygghet rätt för kommunens förtroendevalda att få upplysningar

Kommunen ska enligt kommunallagen informera kommuninvånarna, de som utnyttjar kommunens tjänster, organisationer och andra sammanslutningar om kommunens verksamhet. Informationsplikten gäller även kommunkoncernen, varför dottersamfunden ska informera om sin verksamhet i tillräcklig omfattning.

Styrelsen och verkställande direktören för ett dottersamfund ansvarar för informationen om samfundets verksamhet. Informationen ska följa kommunens allmänna informationsprinciper samt bestämmelserna om offentlighet och sekretess. Dottersamfunden ska samarbeta med kommunens informationsansvariga, särskilt i betydande förändrings- och krissituationer.

Kommundirektören har rätt att informera kommuninvånarna om koncernens angelägenheter. Ett dottersamfund ska ge kommundirektören den information som behövs för detta.

Ett dottersamfund ska informera koncernledningen om ett ärende av avsevärd betydelse, innan ärendet offentliggörs.

Kommunens förtroendevalda har rätt att av kommunens myndigheter få uppgifter som de anser nödvändiga i sina uppdrag och som enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet ännu inte är offentliga, om inte annat följer av sekretessbestämmelserna. Rätten till information gäller även sådan information och sådana dokument om dottersamfunden, som kommunen förfogar över, om inte annat följer av sekretessbestämmelserna

Begäran om uppgifter som gäller dottersamfunden framförs skriftligen till förvaltningsdirektören.

Personal

Dottersamfunden ska i sin verksamhet följa principerna för kommunens personalpolitik samt kommunens avlöningsprinciper. Vid rekrytering av personal ska interna behov av omplacering av personal inom koncernen beaktas.

Koncernens interna tjänster

Upphandling

Dottersamfunden lyder under bestämmelserna om offentlig upphandling och ska följa kommunens upphandlingsdirektiv. Dottersamfunden ska ansluta sig till de avtal om upphandling som kommunen har ingått.

Kommunens ansvariga för upphandlingar ska beakta dottersamfundens behov vid konkurrensutsättning av upphandlingen av varor och tjänster.

Försäkringar

Dottersamfunden ska följa kommunens försäkringsprinciper i tillämpliga delar

Fastigheter

Dottersammanslutningarnas verksamhet placeras i första hand i utrymmen som ägs av kommunen. Inom koncernen följs gemensamma principer för uthyrning av fastigheter.

IKT-tjänster

Dataadministrationen koordinerar kommunkoncernens informations- och teletekniska tjänster. Avsikten är att koncernen ska använda så enhetliga datasystem som möjligt.

Revision

Kommunens revisionsamfund fungerar som revisionsammanslutning för de dottersamfund som hör till kommunkoncernen.

Den av fullmäktige tillsatta revisionsnämnden sköter samordningen av kommunens och dottersammanslutningens revision. Revisionsnämnden bedömer huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts i kommunen och dottersammanslutningen.

Koncerndirektivets ikraftträdande

Kommunfullmäktige har 26.10.2017 godkänt koncerndirektivet för Korsholms kommun.

Koncerndirektivet träder ikraft omedelbart efter att det godkänts.

Kommunens dottersamfund har förbundit sig att följa koncerndirektivet enligt följande:

Fastighets Ab Korsholms Bostäder	xx.xx.2017
Smedsby Värmeservice Ab	xx.xx.2017
Fastighets Ab Havets Hus	xx.xx.2017

BILAGA Sammanställning över kommunens ägande i samfund

Sammanställning över kommunens ägande i samfund

Korsholms kommun, innehav i andra samfund

Namn	Kommunens ägarandel och balansvärde 31.12.2016	
Dotterksamfund		
Smedsby Värmeservice Ab	80 %	100 913
Fastighets Ab Korsholms bostäder	100 %	858 260
Fastighets Ab Havets Hus	51,22 %	1 050 000
Samkommunerna		
Vasa sjukvårdsdistrikt	10,83 %	6 745 435
Kårkulla	3,09 %	271 949
Eskoo	0,36 %	7 321
SÖFUK	19,36 %	2 219 097
Österbottens förbund	8,94 %	12 049
Vasaregionens arenor	29,23 %	1 753 685
Intressesamfund		
Avfallsservice Stormossen Ab	28,26 %	219 985
Poronkankaan Vesi Oy	37,50 %	12 614
Kova Login Ab	40,00 %	1 440 000
Kvevlax värmeservice Ab	25,00 %	5 000